

Institutt for psykologi

Eksamensoppgave i PSY1016/PSYPRO4116 – Personlighetspsykologi I

Faglig kontakt under eksamen: Ingvild Saksvik-Lehouillier

Tlf.: 73 59 19 60

Eksamensdato: 29. mai 2017

Eksamenstid: 09:00-13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Målform/språk: Bokmål

Antall sider (uten forside): 1

Antall sider vedlegg: 0

Informasjon om trykking av eksamensoppgave

Originalen er:

1-sidig **2-sidig**

sort/hvit **farger**

skal ha flervalgskjema

Kontrollert av:

Dato

Sign

Alle oppgavene skal besvares.

Oppgave 1: Gjør rede for hvordan facebook kan brukes i forskning på personlighet. Diskuter hvilke typer data facebook kan generere.

Oppgave 2: Gjør rede for Cattell sin tilnærming til personlighet.

Oppgave 3: Gjør rede for begrepet selvaktualisering. Drøft hvordan selvaktualisering er forenelig med trekktilnærmingen

Oppgave 4: Gjør rede for ulike teorier om kjønnsforskjeller i personlighet. Hvilke utfordringer er knyttet til studier av kjønnsforskjeller?

Oppgave 5: Gjør rede for det kognitiv-affektive personlighetssystemet (CAPS).

Oppgave 6: Hva sier transaksjonsmodellen om sammenhengen mellom personlighet og helse?

Generell informasjon til sensorene og sensorveiledning

Alle oppgavene skal besvares, men en ubesvart oppgave gir ikke automatisk stryk. Det er totalvurderingen av besvarelsen som er avgjørende, og meget gode besvarelser på noen av oppgavene kan trekke opp.

Det er naturlig, gitt oppgavene, at studentene bruker mer tid/plass på å besvare noen av oppgavene enn andre. Men alle oppgavene teller like mye.

Oppgave 1: Gjør rede for hvordan facebook kan brukes i forskning på personlighet. Diskuter hvilke typer data facebook kan generere.

Det er ikke mye fokus på dette i pensumboka, så oppgaven er litt åpen. I følge pensumboka er det særlig L-data (life-outcome data) som Facebook kan generere. Her kan studentene feks vise eksempel på forskningsprosjekt hvor man undersøker sammenhengen mellom personlighetstrekk og aktivitet på facebook, motivasjon og det man poster på Facebook. På forelesningene har vi snakket litt om hvordan trekk, selvtillit og narsissisme predikerer tema folk skriver om på Facebook, og forskning som ser på hvordan behov for å tilhøre og selv-presentasjon forklarer hvorfor folk bruker Facebook.

Det kan også være at studentene velger å forklare hvordan facebook brukes til persontilpasset reklame. Det er også relevant hvis studentene skriver noe om hvordan man kan rekruttere deltakere gjennom facebook, eller hvordan man kan opprette en gruppe for å få en bedre forståelse av et tema med diskusjonsforum.

Oppgave 2: Gjør rede for Cattell sin tilnærming til personlighet.

Det refereres her til Cattell sin 16 PF teori. Fint om studentene plasserer denne innen trekktillærmingen og om de diskuterer dette med antall trekk. Oppsummert fra slides:

- Raymond Cattell
 - Tok utgangspunkt i 4,500 ord og gjorde leksikalsk analyse
 - Statistisk tilnærming
 - Inspirert av vitaminforskning
 - Fokuserer på datatriangulering
 - 16PF måler Primære og globale trekk
-
- Hierarkisk modell
 - Brukt i yrkessammenhenger
 - 16PF benytter STEN skårer
 - Overlappende faktorer
 - Omfattende taksonomi, for mange trekk?
 - Statistisk tilnærming til personlighetsforskning

Oppgave 3: Gjør rede for begrepet selvaktualisering. Drøft hvordan selvaktualisering er forenelig med trekktilnærmingen

Maslow: "Musicians must make music, artists must paint, poets must write if they are to be ultimately at peace with themselves. What human beings can be, they must be. They must be true to their own nature. This need we may call self-actualization.

(*Motivation and Personality*, 1954)

Forenelighet: Felles for alle domenene, forstå menneskelig atferd; hvorfor man gjør som man gjør.

Likt med Disp/trekk: Folk er forskjellige ift grad av selvaktualisering.

Fint om studentene kommer inn på hvilke personlighetstrekk som kan tenkes å ha sammenheng med selvaktualisering.

Oppgave 4: Gjør rede for ulike teorier om kjønnsforskjeller i personlighet. Hvilke utfordringer er knyttet til studier av kjønnsforskjeller?

Kjønnsforskjeller omtales i flere kapitler, men her bør fokuset ligge på kap 17(16 i gammel bok). Teoriene som gjennomgås er Sosialiseringsteori(sosial læringsteori), Hormon-teorier(x:testosteron) og Evolusjonspsykologisk teori. Boken skisserer også et integrert perspektiv. Fra slide (NB- ikke ventet at alt herfra skal med): Hva er problemet med å studere kjønnsforskjeller?

–Reflekterer egentlig bare kjønnsstereotyper og ikke objektive beskrivelser av virkeligheten

–Strider mot de "egalitære idealene" og visse politiske agendaer

–Feiltolkning av små og marginale forskjeller der kjønnslikhet og variasjon INNAD i kjønnene er mer typisk enn gjennomsnittlige forskjeller mellom kjønnene

–Historiske milepæler: Maccoby & Jacklyn (1974) "The psychology of sex differences"; 1992 krav om inkludering av begge kjønn ved søkning av midler til forskningsprosjekter. Sosialisering og Sosial rolleteori (Bandura, 1977; Eagly & Wood, 1999)

–Modellæring og vikarierende forsterkning

–"Kjønnen" leking og grensesetting (Lytton & Romney, 1991)

–Restriksjoner på seksuell utfoldelse

–Organisering av samfunnet gir kvinner og menn ulike roller. Rollene følger av fysiske forskjeller mellom kjønnene og omsorg for avkom.

–Krysskulturelle empiriske funn (Schmitt, 2008) i kjønnsforskjeller i personlighetstrekk. Hormonelle teorier

- Testosteron, organiseringen/maskuliniseringen av hjernen og preferanse for leker.
- Fritt (sirkulerende) testosteron: knyttet til aggresjon, dominans og valg av karriere.
- Variasjoner over kvinners menstruasjonssyklus: seksuelt initiativ (motivasjon og fantasier) og partnerpreferanser
- Status og dominans i en flokk gir også økte nivåer av testosteron hos primater. Evolusjonspsykologisk teori
- Like og ulike adaptive problemer kvinner og menn har møtt på i EEA (i det miljøet som formet oss som mennesker)
- Pardannelse (mating) og reproduksjon
- Minimal foreldreinvestering (Trivers, 1972)
- Seksuelle strategier (korttids- og langtids)
- Error management og cross-sex mind-reading

Oppgave 5: Gjør rede for det kognitiv-affektive personlighetssystemet (CAPS).

De bør plassere teorien innenfor den kognitive tilnærmingen til personlighet (kontekst er viktig på alle oppgavene). Walter Mischel-kritisk til bevisene for, trekk, eller mer spesifikt, til ekskluderingen av situasjonen. Essensen i teorien: P er ikke trekk, men organisering av kognitive og affektive aktiviteter. Ifølge teorien om Cognitive Affective Processing System (CAPS) bestemmes atferd av stabile «hvis-så»- (If-Then) betingelser. Når situasjonen endres, vil også atferden endres.

Fra slide: (Alt er ikke nødvendigvis med i pensum). Men kan nevnes:

- Biologiske og genetiske markører er ivaretatt i CAPS
- Prediksjon av stabilitet er ivaretatt i CAPS, men forstått på en annen måte enn i trekkteori
- CAPS ivaretar prinsipper tatt fra dynamisk teori i forhold til prosesseringsdynamikk og hvordan dette påvirker personligheten
- Viktige prinsipper hentet fra sosial-kognitive teorier er integrert i CAPS ved å ta inn variabler som forventninger, mål, verdier og selv-regulerings kompetanse for å forstå personlighetsbegrepet
- Humanistisk tankegang er integrert gjennom vektleggingen av den psykologiske fortolkningen av situasjonen (og ikke situasjonen i seg selv)
- Viser hvordan individet selv fungerer som en agent i sitt eget liv, og ikke er passiv responder på psykologiske situasjoner som finner sted

Oppgave 6: Hva sier transaksjonsmodellen om sammenhengen mellom personlighet og helse?

Fint hvis de nevner at modellen er en av flere modeller på sammenhengen mellom personlighet og helse, men de skal ikke beskrive de andre modellene. I følge transaksjonsmodellen kan personligheten påvirke hva en gjør for å holde seg frisk, og tolkning av situasjonen. Fint om studentene beskriver eksempelet i boka om å kjøre bil, havne i kø og irritere seg. Men enda bedre om de viser egne eksempler. Se modell fra boka klippet inn under:

...small & evenness & Coperton's personality characteristics...
 ...personality and individuals more likely to tolerate health...

...These models... especially in...
 ...produced by... to a particular...

...depicted in Figure... determine the effects on coping...
 ...because personal... exposure to...
 ...nerable to those... personality...
 ...her behaviours... turning into...
 ...infection... and its limita...
 ...re consistently... the inter...
 ...transactional... can influence...
 ...e events; and...
 ...sed, or inter...
 ...ining behav...
 ...ople, yet the...
 ...ight interpret...
 ...anxiety. The...

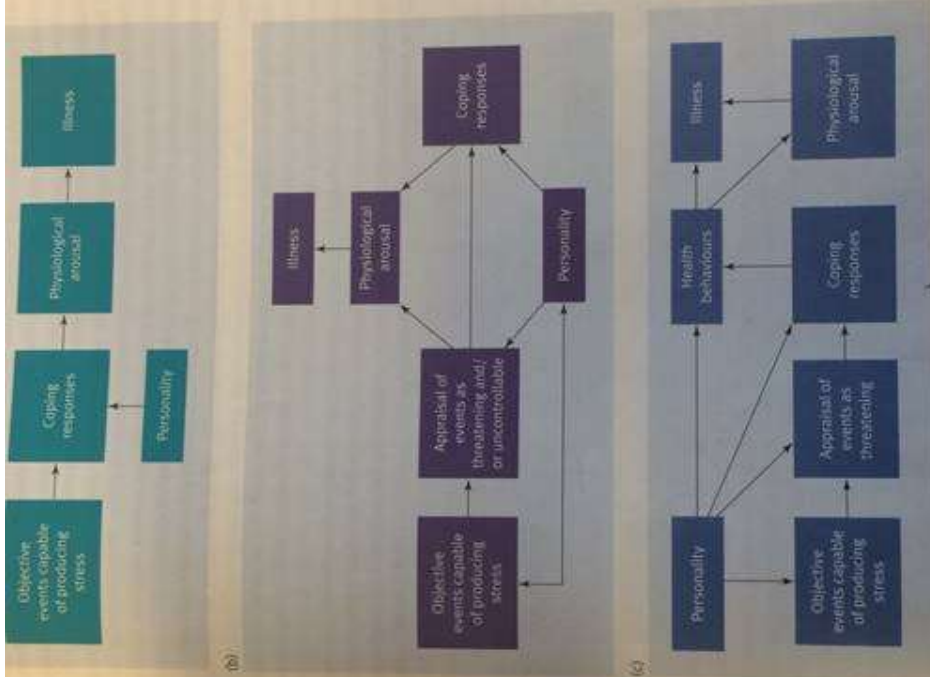

Figure 19.1 Three models specifying the role of personality in moderating the effects of stress on illness: (a) the interactional model, which specifies that personality influences how people cope; (b) the transactional model, which specifies that personality influences how people cope, as well as how they appraise and influence situations; and (c) the health behaviour model, which specifies that personality influences how people cope, appraise, and influence situations, along with influencing the likely health behaviours that people practise